Office of the Executive Engineer
(Pench Project Cell
Inward No. PPC/605/PPC)
Date. 10/8/015

महाराष्ट्र शासन

फोन नं. ०२२-२२७९४२०२
ई मेल-uddus34@gmail.com

न्यायालयीन प्रकरण / समय मर्यादा

क्र.याचिका-२०१५/संक्र ८७८ /नवि-३४
नगर विकास विभाग,
हुतात्मा राजगुरू चौक,
मादाम कामा मार्ग,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
दिनांक २२ जुलै, २०१५

3072 TE
22/7/2015

प्रति,
आयुक्त,
महानगरपालिका (सर्व)

विषय: जनहित याचिका क्रमांक १७३/२०१२ सोबत सिव्हिल ॲप्लिकेशन क्रमांक १२४ /२०१४ मध्ये मा. उच्च न्यायालयाने दिनांक १३ मार्च, २०१५ व दिनांक २४ जून, २०१५ रोजी दिलेल्या आदेशाची अंमलबजावणी करण्याबाबत.

संदर्भ: १) केंद्र शासनाच्या पर्यावरण मंत्रालयाचे ध्वनी प्रदूषण (नियमन व नियंत्रण) नियम, २००० दिनांक १४ फेब्रुवारी, २०००.
२) मा. उच्च न्यायालयाचे जनहित याचिका १७३/२०१० मधील दि. १३ मार्च २०१५ व दिनांक २४ जून, २०१५ रोजीचे आदेश.
३) शासन परिपत्रक, नगर विकास विभाग क्रमांक याचिका-२०१५/ सं.क्र.८७८ / नवि३४, दिनांक ०१/०७/२०१५
४) शासन परिपत्रक गृह विभाग क्रमांक: डिआयएस ०९१०/ प्र.क्र.४३४/ वि.शा.१ ब, दिनांक ०१ जुलै, २०१५.
५) शासन परिपत्रक, नगर विकास विभाग क्रमांक याचिका-२०१५/ सं.क्र.८७८(२) / नवि३४, दिनांक ०६/०७/२०१५

महोदय / महोदया

डॉ. महेश बेडेकर यांनी मा. उच्च न्यायालयात दाखल केलेल्या जनहित याचिका क्रमांक १७३/२०१२ सोबत सिव्हिल ॲप्लिकेशन क्रमांक १२४ /२०१४ मध्ये मा. उच्च न्यायालयाने दिनांक १३ मार्च, २०१५ व दिनांक २४ जून, २०१५ रोजी सविस्तर आदेश दिले आहेत.

२. मा. उच्च न्यायालयाचे सदर आदेशाच्या अनुषंगाने संदर्भातील अनुक्रमे ३ व ५ येथील दिनांक १ जुलै, २०१५ व दिनांक ६ जुलै, २०१५ च्या आदेशान्वये मा. उच्च न्यायालयाच्या आदेशाच्या अनुषंगाने कार्यवाही करण्यासाठीच्या सविस्तर सूचना निर्गमित करण्यात आल्या आहेत. त्यानुसार

--- पुढील पृष्ठावर

राज्यातील सर्व महानगरपालिकांनी त्यांच्या क्षेत्रात ध्वनी प्रदुषण तक्रार निवारण प्रणाली प्रस्थापीत करून तक्रार नोंदविण्यासाठी टोल फ्री क्रमांक, एस.एम.एस सुविधा, ई-मेल इत्यादी सुविधा उपलब्ध करून द्यावयाची आहे.

३. या सुचनांनुसार आपल्या महानगरपालिकेअंतर्गत निर्माण केलेल्या तक्रार निवारण प्रणाली मध्ये ध्वनी प्रदूषण (नियमन व नियंत्रण) नियम, २००० दिनांक १४ फेब्रुवारी, २००० मधील नियम ७ नुसार या संदर्भातील तक्रार ज्या अधिकाऱ्याकडे करण्यात येणार आहे त्या अधिकाऱ्याचे नांव (मुख्य कार्यालयाच्या व वार्ड स्तरावरील), त्याचे पदनाम, तक्रार नोंदविण्यासाठीचा टोल फ्री क्रमांक, एस.एम.एस.क्रमांक, ई-मेलचा पत्ता इत्यादी माहिती शासनाकडे दिनांक २७ जुलै, २०१५ पर्यंत पाठविण्याची व्यवस्था करावी, हि विनंती.

आपला,

(सुधाकर ज्ञा. बोबडे)
अवर सचिव, नगर विकास विभाग

नागपुर शहर पोलीस

जा. क्र. पोआना/वाचक/२०१५- 311
पोलीस आयुक्त कार्यालय, नागपुर शहर
Office of the Commissioner of Police
Nagpur City, दि. 23/07/२०१५

312/TE
01/08/15

935/47
31/7/15

अति—तातडीचे / <u>अति—महत्वाचे</u>

विषय : मुंबई उच्च न्यायालयातील जनहित याचिका—
ध्वनी प्रदुषण आणि रस्त्यावर उभारण्यात येणाऱ्या मंडपाबाबत

संदर्भ : १) मा. प्रधान सचिव, गृह विभाग, म. राज्य यांच्याकडील अ.शा. पत्र क. DIF 0910/CR-434/Special 1 B, Dtd-20/07/2015.

२) मा. उप सचिव, गृह विभाग(वि.), म. राज्य, मुंबई यांचेकडील अधिसुचना दि. १४/०७/२०१५ अन्वयेची.

Hon. AMC 3/8
Traffic Eng.

..ooo..

Shri Daheke
3.8.15

Smt Joge
[illegible] e-gov [illegible] agent.
5/08/15

कृपया, यासोबत जोडलेले उपरोक्त विषय व संदर्भान्वियेचे पत्र व अधिसुचनेचे अवलोकन करावे.

सदर अधिसुचनेत नमुद केल्याप्रमाणे नागपूर शहर पोलीस आयुक्तालयात ध्वनी प्रदुषण नियंत्रण अधिकारी म्हणून नेमलेल्या पोलीस अधिका-यांची नावे व इतर तपशिल यासोबतच्या यादीत नमुद केलेला आहे.

तरी सदर यादी आपल्या वेबसाईटसुवर व महापालिका वार्डसुच्या नोटीस बोर्डसुवर त्वरित प्रसिध्द करावी.

(मा. पोलीस आयुक्त, नागपूर शहर यांच्या मान्यतेने)

(निर्मला देवी एस.)
पोलीस उप आयुक्त(मु.),
पोलीस आयुक्त,
नागपूर शहर करिता

प्रति,

१) जिल्हाधिकारी,
नागपूर.

२) आयुक्त,
नागपूर महानगरपालिका, नागपूर.

D.O.No. DIF 0910/CR-434/Special 1B

डॉ. भूषण कुमार उपाध्याय, भा.पो.से.
प्रधान सचिव (विशेष)
Dr. Bhushan Kumar Upadhyay, I.P.S.
Principal Secretary (Special)

गृह विभाग
महाराष्ट्र शासन
HOME DEPARTMENT
GOVERNMENT OF MAHARASHTRA

2nd Floor, Main Building,
दुसरा मजला, मुख्य इमारत,
Madam Cama Road,
मादाम कामा रोड,
Mantralaya, Mumbai 400 032.
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
Tel.: 022-2202 3572 Fax: 022-2204 8317
E-mail: psec.homespl@maharashtra.gov.in

दिनांक :
Date 20th July 2015

Dear all

Ir e.p.
Ensure compliance
& report

Sd/-
21/07
e.p.

As you know a PIL about noise pollution and mandaps on roads is going on in Bombay High Court

The Hon'ble High Court has spoken about contempt notices in case of non compliance.

The Home Department has issued many Government Circulars and Court Orders are also sent to Director General of Police office for compliance.

The Home Department has to file compliance affidavit on 30th July 2015.

So kindly send the compliance to the Home Department by 25th July 2015 on the following points –

a) Notify names, addresses, designation and phone numbers of Sub Divisional Police Officers, Assistant Commissioners of Police as specified in Environment Department's notice dated 30-6-2015 as officers for noise pollution control (notice attached)
b) Notify names, addresses, designation and phone numbers of all inspectors (police Station incharge) and APIs who are incharge of police station as per notification issued by Home Department dated 14th July 2015 as officers for noise pollution control (notification attached).
c) No. 100 is to receive complaints about noise pollution also (Government Circular annexed).
d) A register to be kept for complaints.
e) Complaints and actions taken to be kept on website of Collectors, Municipal body and the units.
f) Emails to be made public for receiving complaints.

g) If Sub Divisional Police Officers, Assistant Commissioners of Police, Inspectors and incharge Assistant Police Inspectors do not respond, whom to contact – names, addresses, designation and phone numbers of Addl. Superintendents of Police and Deputy Commissioners of Police to be given.
h) All above matters to be given wide publicity through local newspapers, cable TV and unique website.

Kindly take a note that Environment Department Notice is issued as per Rule 2 (c) of Noise Pollution (Regulation & Control) Rules 2000 where it is specified that District Magistrate, Police Commissioner or any other officer not below the rank of Deputy Commissioner of Police to be designated for this purpose. The notice lists a number of Departments for this purpose and police is one of them.

Under the provision of Maharashtra Police Act, Superintendents of Police, Police Commissioner, Inspectors and any other officers specified by State Government have to work as Controlling Officer for playing of music, drum etc.

The Hon'ble High Court has asked to notify the names, addresses, other particulars and telephone number of these officers as already provided in Noise Pollution (Regulation and Control) Rules 2000 and Maharashtra Police Act.

Kindly refer to Home Department Circular dated 1st July 2015 also.

Kindly treat this as most urgent and send compliance to Home Department by 25th July 2015 on the aforesaid points.

Regards,

4 attachments

Yours sincerely,

(Dr. B. K. Upadhyay)

To,

All Police Commissioners,

All Superintendents of Police,

जाहीर सूचना

ध्वनी प्रदूषण (नियंत्रण व नियमन) नियम, २००० ची प्रभावी अंमलबजावणी करण्यासाठी नियुक्त केलेल्या प्राधिकरणांबाबत जाहीर सूचना

मे.उच्च न्यायालय, मुंबई खंडपीठासमोरील याचिका क्र.१७३/२०१० - डॉ महेश बेडेकर विरुध्द महाराष्ट्र शासन व इतर मध्ये ध्वनी प्रदूषण (नियंत्रण व नियमन) नियम, २००० ची अंमलबजावणी करणेबाबत मा.उच्च न्यायालयाने दिनांक १३/३/२०१५ रोजीच्या आदेशातील बाब क्र.३५(४) व (५) बाबत तात्काळ कार्यवाही करण्याचे निर्देश दिले आहेत.

पर्यावरण विभाग, महाराष्ट्र शासन यांनी शासन निर्णय क्र.ध्वनीप्र-२००९/प्र.क्र.१५/तांक-१, दिनांक २१/४/२००९ नुसार शासनाच्य संबंधीत विभागांच्या अधिपत्याखालील संस्थांच्या अधिकाऱ्यांना पदनाम प्राधिकरण म्हणून जाहीर केलेले आहे. या शासन निर्णयानुसार ध्वनी प्रदूषण (नियंत्रण व नियमन) नियम, २००० ची प्रभावी अंमलबजावणी करण्यासाठी खालीलप्रमाणे प्राधिकरणांची नियुक्ती करण्यात आली आहे.

Sr. No.	Officer/agency	Concerned Department	Duties
1.	District Magistrate, Sub-Divisional Magistrate	Revenue	Corresponding Rules for the enforcement of the Noise Pollution Control measures within their respective jurisdiction.
2.	Police Commissioner or any other officer not below the rank of the Deputy Superintendent of Police designated for the maintenance of Ambient Air Quality Standards, as mentioned in the Rule 2(c) of Noise Pollution (Regulation & Control) Rules, 2000.	Home	The Police Authorities will be responsible for initiating further legal actions in respect of the violations.
3.	Municipal Commissioner, Additional/Deputy Municipal Commissioner/Chief Officer of Municipal Council/Committee Govt. of Maharashtra, not below the rank of the Deputy Superintendent of Police.	Urban Development	Corresponding Rules for the enforcement of noise standards laid down under the Environment (Protection) Rules, 1986 at source for construction projects, utilities for buildings (ACs, DG sets etc.), domestic appliances, development and other activities in their jurisdiction. The urban local bodies shall be responsible for demarcation of the silent zones as per the Noise Rules, 2000 and displaying the same adequately. The urban local bodies shall include an Action Plan for noise control in the Environmental Status Report submitted by them annually, including noise monitoring and noise mapping studies. The Local Body and Urban

			Development Department, Govt. of Maharashtra will not grant any permissions for development activities in consistent with or in conflict with categorization of zone. In case of overlapping zones, stringent standards will prevail over in that particular area.
4	Registrar/Head Master of the Educational Institutions duly approved by the concerned Government not below the rank of the Deputy Superintendent of Police.	Higher & Technical Education/ School Education	Corresponding Rules for the enforcement and maintenance of the Ambient Noise Standards laid down for domestic appliances, automobiles etc., in respect of any activity in its jurisdiction
5.	Dean/Superintendent of the Government Hospitals not below the rank of the Deputy Superintendent of Police	Public Health	Corresponding Rules for the enforcement and maintenance of the Ambient Noise Standards laid down for domestic appliances, automobiles etc., in respect of any activity in its jurisdiction.
6.	Head of M.M.R.D.A., M.S.R.D.C., C.I.D.C.O., having local jurisdiction constituted under various Laws and Public Works Department.	Urban Development	Corresponding Rules for the enforcement and maintenance of the Noise Standards laid down under the Environment (Protection) Rules, 1986 at source for construction projects, utilities for buildings (ACs, DG sets etc.), domestic appliances, development and other activities in their jurisdiction. These Developmental Authorities should include adequate noise abatement measures in their project activities such as noise barriers to the bridges and flyovers, tree plantation for roads etc.
7.	Member Secretary and any officer of Maharashtra Pollution Control Board not below the rank of the Deputy Superintendent of Police.	Environment Department	(i) Monitoring of Ambient Noise Levels in case of specific requests from other authorities referred in the table and communicating the results to the respective Authorities for further necessary action at their end; (ii) For the enforcement of Noise Pollution Control Measures and Standards in industrial areas.
8.	(i) Any officer from the State Transport Department / Deputy Regional Transport Officer in their respective jurisdiction not below the rank of the Deputy Superintendent of Police.	Home Department (Transport)	Enforcement and maintenance of the Noise Standards laid down under the Environment (Protection) Rules, 1986 and Motor Vehicles Act, 1939 for the new and operating vehicles within their respective jurisdiction.

	(ii) Head of Maharashtra State Road Transport Corporation or any officer / Depot Manager, not below the rank of the Deputy Superintendent of Police. (iii) Traffic Police Authorities not below the rank of the Deputy Superintendent of Police		The noise levels generated by the in-use vehicles should be monitored while grant of Pollution Under Control Certificate.

ध्वनी प्रदूषण (नियंत्रण व नियमन) नियम, २००० च्या कलम ३(१) आणि ४(१) नुसार आवाजाच्या गुणवत्तेबाबतची मानके खालीलप्रमाणे आहेत

Area Code	Category of Area/Zone	Limits in dB(A) leq*	
		Day Time	Night Time
(A)	Industrial Area	75	70
(B)	Commercial Area	65	55
(C)	Residential Area	55	45
(D)	Silence Zone	50	40

i. Day time shall mean from 6.00 a.m. to 10.00 p.m.

ii. Night time shall mean from 10.00 a.m. to 6.00 p.m.

iii. Silence Zone is defined as an area comprising not less than 100 meters around hospitals, educational institutions and courts. The silence Zones are zones, which are declared as such by the Competent Authority.

iv. Mixed categories of areas may be declared as one of the four above mentioned categories by the competent authority.

*dB(A) Leq denotes the time weighted average of the levels of sound in decibels on scale A which is relatable to human hearing.

A "decibel" is a unit in which noise is measured.

"A", in dB(A) Leq denotes the frequency weighting in the measurement of noise and corresponds to frequency response characteristics of the human ear.

Leq : it is the energy mean of the noise level, over a specified period.

सदरहू पर्यावरण विभाग, महाराष्ट्र शासन यांचा शासन निर्णय क्र.ध्वनीप्र-२००९/प्र.क्र.१५/तांक-१, दिनांक २१/४/२००९ दिनांक २१/४/२००० पर्यावरण विभाग, महाराष्ट्र शासन व महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाच्या संकेतस्थळांवर उपलब्ध आहे.

३०/०६/२०१५

पर्यावरण विभाग, महाराष्ट्र शासन
मंत्रालय मुंबई.

ध्वनी प्रदुषणाबाबत पोलीस यंत्रणेकडून करावयाच्या कार्यवाहीबाबत.

महाराष्ट्र शासन
गृह विभाग
शासन परिपत्रक क्रमांक : डिआयएस ०९१०/प्र.क्र.४३४/वि.शा.१ ब
दुसरा मजला, मुख्य इमारत, मादाम कामा मार्ग,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.
दिनांक : १४ जुलै, २०१५

वाचा :- मा.उच्च न्यायालय, मुंबई यांनी जनहित याचिका क्रमांक १७३/२०१० मध्ये **दिनांक १३.०३.२०१५ व दिनांक २४.०६.२०१५ रोजी दिलेले आदेश.**

प्रस्तावना :-

जनहित याचिका क्रमांक १७३/२०१० (डॉ.महेश बेडेकर विरुद्ध महाराष्ट्र शासन व इतर) या याचिकेमध्ये मा.उच्च न्यायालयाने ध्वनी प्रदुषणाबाबतच्या नियंत्रणाबाबत निर्देश दिले आहेत. त्यानुसार खालील परिपत्रक निर्गमित करण्यात येत आहे.

परिपत्रक :-

जनहित याचिका क्रमांक १७३/२०१० (डॉ.महेश बेडेकर विरुद्ध महाराष्ट्र शासन व इतर) या याचिकेमध्ये मा.उच्च न्यायालयाने "Noise Pollution (Regulation and Control) Rules, २०००" व महाराष्ट्र पोलीस अधिनियम, १९५१ च्या तरतुदींची अंमलबजावणी करण्याचे निर्देश संदर्भाधिन आदेशान्वये दिलेले आहेत. त्याअनुषंगाने सर्व पोलीस आयुक्त आणि पोलीस अधिक्षक यांनी यासंबंधी खालीलप्रमाणे उपाययोजना कराव्यात :-

१) ध्वनी प्रदुषणाचे उल्लंघनाबाबत सामान्य नागरिकांच्या तक्रारी १०० क्रमांकावर नोंदवून घ्याव्यात. निनावी तक्रारी प्राप्त झाल्यास त्याची नोंद घेऊन त्यावर कार्यवाही करण्यात यावी.

२) प्राप्त होणाऱ्या तक्रारींची नोंद घेण्यासाठी एक नोंदवही ठेऊन त्यामध्ये तक्रारींची व त्यावर करण्यात आलेल्या कार्यवाहीची नोंद घेण्यात यावी.

३) **ध्वनी प्रदुषणाबाबत तक्रार करण्यासाठी ई-मेल ची सुविधा उपलब्ध करुन द्यावी.**

४) उपरोक्त सुविधांची स्थानिक वृत्तपत्रे, स्थानिक केबल नेटवर्क तसेच इतर प्रसार माध्यमांद्वारे प्रसिद्धी देण्यात यावी.

५) केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल जिल्हादंडाधिकारी व महानगरपालिका आयुक्त यांना त्यांच्या संकेतस्थळावर प्रसिद्धीसाठी सादर करावा.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संकेतांक २०१५०७१४१५४६५०१३२९ असा आहे. हे शासन परिपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

Sunil Jaikumar Sovitkar

Digitally signed by Sunil Jaikumar Sovitkar
DN: CN = Sunil Jaikumar Sovitkar, C = IN, S = Maharashtra, O = Government Of Maharashtra, OU = Home Department
Date: 2015.07.14 19:18:35 +05'30'

(सु.ज.सोवितकर)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,
पोलीस महासंचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

प्रत,
१. मा.राज्यपाल महोदयांचे सचिव.
२. मा.मुख्यमंत्री महोदयांचे सचिव.
३. सर्व मा.मंत्री / मा.राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव.
४. मा.विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद.
५. मा.विरोधी पक्षनेता, विधानसभा.
६. सर्व विधान परिषद / विधानसभा सदस्य.
७. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य.
८. सर्व अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव, मंत्रालयीन विभाग.
९. प्रबंधक, मा.उच्च न्यायालय, मुंबई. (पत्राने)

१०. सर्व विभागीय आयुक्त.
११. सर्व महानगरपालिका आयुक्त.
१२. सर्व जिल्हादंडाधिकारी.
१३. सर्व पोलीस आयुक्त.
१४. सर्व पोलीस अधिक्षक.
१५. सदस्य सचिव. महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळ, मुंबई.
१६. सर्व नगरपालिका / नगर परिषद मुख्याधिकारी.
१७. निवडनस्ती (वि.शा.१ ब)

जनहित याचिका क्रमांक १७३/२०१०. डॉ.महेश बेडेकर वि. महाराष्ट्र शासन व इतर. ध्वनी प्रदुषण नियमांची अंमलबजावणी करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
गृह विभाग
शासन परिपत्रक क्रमांक : डिआयएस ०९१०/प्र.क्र.४३४/वि.शा.१ ब
दुसरा मजला, मुख्य इमारत, मादाम कामा मार्ग,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.
दिनांक : १ जुले, २०१५

वाचा :- मा.उच्च न्यायालय, मुंबई यांनी जनहित याचिका क्रमांक १७३/२०१० मध्ये दिनांक १३.०३.२०१५ रोजी दिलेले आदेश.

परिपत्रक :-

जनहित याचिका क्रमांक १७३/२०१० (डॉ.महेश बेडेकर विरुद्ध महाराष्ट्र शासन व इतर) या याचिकमेमध्ये मा.उच्च न्यायालयाने "Noise Pollution (Regulation and Control) Rules, २०००" ची अंमलबजावणी करण्याचे निर्देश संदर्भाधिन आदेशान्वये दिलेले आहेत.

२. मा.उच्च न्यायालयाने संदर्भाधिन आदेशातील मुद्दा क्र.३५ नुसार कार्यवाही करण्यासंदर्भात पुढीलप्रमाणे आदेश दिले आहेत :-

35. (i) All concerned authorities shall ensure that a loud speaker or a public address system shall not be used except after obtaining written permission from the authority contemplated by the Noise Pollution Rules in accordance with Sub-Rule (1) of Rule 5 in addition to the license required to be obtained under Rules, if any, framed under the said Act of 1951;

(ii) Therefore, toll free number shall be created to enable the authorities to receive complaints in addition to usual and conventional modes. A facility shall be also made available to submit complaint by e-mail and by SMS.

(iii) The authority will have to also consider of immediately issuing an order of suspension of license / permission granted to use loud speaker or public address system. Immediately, on receipt of a complaint in any form. Appropriate police officer shall be deputed to the relevant site with a necessary machine / equipment to test whether noise level exceeds the ambient noise standards. If the police officer notices that public address system or loud speaker is being used without license / permission, he shall forthwith stop the use of the loud speaker or public address system.

(iv) The State Government shall notify the names and addresses and all particulars of the authorities under the Noise Pollution Rules and the Rules under the said Act of 1951 within the limits of the Municipal Corporations which are parties to the PIL.

(v) The State Government shall set up a grievance redress mechanism in the limits of each Corporation in terms of clause (ii) above within a period of two months from today. Wide publicity shall be given to the said mechanism in the manner provided in clause (iv) above.

(vi) Till such mechanism is in place, a citizen shall be entitled to lodge oral complaint about the breach of Noise Pollution Rules or Loud Speaker Rules framed in exercise of powers under Section 33 of the said Act of 1951 on telephone number 100. On receiving complaints, a police officer shall immediately visit the spot and shall forthwith stop illegal use of public address system or loudspeaker or a musical instrument. On receipt of a complaint in any form, appropriate police officer shall be deputed to the relevant site with a necessary machine / equipment to test whether noise level exceeds the ambient noise standards.

(vii) Well in advance before the commencement of festivals such as Ganesh Utsav, Navratri and Dahi Handi, the Police commissioners / District Magistrates shall call meeting of all major organizations holding such functions and appraise them of the provisions of law and the consequences of breach of the provisions of law.

(viii) We direct that the authorities under the Noise Pollution Rules and the authorities under the Rules relating grant of licenses framed under the said Act of 1951 shall verify before the grant of license / permission to use loudspeakers or public address system whether the applicant has made any breach of any Rules or license conditions when license / permission was granted to such Applicant to the particular festival at a particular place earlier.

३. मा.उच्च न्यायालयाच्या उपरोक्त आदेशाची काटेकोरपणे अंमलबजावणी करण्यात यावी. तसेच महानगरपालिका क्षेत्रामध्ये मोठ्या उत्सवांच्या वेळी ध्वनी प्रदुषणाच्या धोरणाच्या अंमलबजावणीची तपासणी करण्यासाठी एका गटाची स्थापना करुन ध्वनी प्रदुषणासंबंधीच्या धोरणाची योग्यरित्या अंमलबजावणी होईल, याची दक्षता घ्यावी. त्याचबरोबर नागरी क्षेत्र वगळता घोषित करण्यात आलेल्या "शांतता क्षेत्रांची (Silence Zone)" माहिती आपल्या जिल्ह्याच्या संकेतस्थळावर उपलब्ध करुन देण्यात यावी. नागरी क्षेत्रातील "शांतता क्षेत्रांची (Silence Zone)" माहिती संबंधित महानगरपालिका / नगर पालिकांनी आपापल्या संकेतस्थळावर उपलब्ध करुन द्यावी.

४. या परिपत्रकातील परिच्छेद क्रमांक २ मधील मुद्दा क्रमांक ३५ (iv) आणि ३५ (v) बाबत मा.उच्च न्यायालयाच्या आदेशानुसार नगर विकास विभागाने त्यांचे शासन परिपत्रक क्रमांक याचिका २०१५/सं.क्र.८७८/नवि-३४, दिनांक १ जुलै, २०१५ नुसार संबंधितांना सूचना निर्गमित केल्या आहेत. त्याअनुषंगाने त्याचे संबंधितांनी मा.उच्च न्यायालयाने दिलेल्या आदेशानुसार तंतोतंत पालन करावे.

५. या परिपत्रकातील परिच्छेद क्रमांक २ मधील मुद्दा क्रमांक ३५ (vii) नुसार सर्व जिल्हादंडाधिकारी यांनी कार्यवाही करावी. सदरहू सूचना या महसुल व वन विभागाच्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहेत.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संकेतांक २०१५०७०११२२६१५७६२९ असा आहे. हे शासन परिपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

K P Bakshi

Digitally signed by K P Bakshi
DN: CN = K P Bakshi, C = IN, S = MAHARASHTRA, O = GOVERNMENT OF MAHARASHTRA, OU = PLANNING DEPARTMENT
Date: 2015.07.01 11:25:19 +05'30'

(के.पी.बक्षी)
अपर मुख्य सचिव (गृह), महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा.राज्यपाल महोदयांचे सचिव.
२. मा.मुख्यमंत्री महोदयांचे सचिव.
३. सर्व मा.मंत्री / मा.राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव.
४. मा.विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद.
५. मा.विरोधी पक्षनेता, विधानसभा.
६. सर्व विधान परिषद / विधानसभा सदस्य.
७. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य.
८. प्रधान सचिव (महसूल), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
९. प्रधान सचिव, नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१०. प्रधान सचिव, पर्यावरण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
११. सर्व अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव, मंत्रालयीन विभाग.
१२. प्रबंधक, मा.उच्च न्यायालय, मुंबई. (पत्राने)
१३. पोलीस महासंचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

१४. सर्व विभागीय आयुक्त.
१५. सर्व महानगरपालिका आयुक्त.
१६. सर्व जिल्हादंडाधिकारी.
१७. सर्व पोलीस आयुक्त.
१८. सर्व पोलीस अधिक्षक.
१९. सदस्य सचिव, महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळ, मुंबई.
२०. सर्व नगरपालिका / नगर परिषद मुख्याधिकारी.
२१. निवडनस्ती (वि.शा.१ ब)

Home Department (Special),

Mantralaya, Mumbai - 400 032, dated the 14th July, 2015

NOTIFICATION

No. DIS 0910 / C.R.434 / SPL 1 B :- Under the provisions of the Maharashtra Police Act, 1951, the following officers are declared as authorities for the purpose of control of Noise Pollution.

Sr.No.	Area	Jurisdiction	Designation of the Officer
1.	All Police Commissionerate areas in the State of Maharashtra.	Every police station area.	The officer not below the rank of Inspector of the respective police station.
2.	All District areas other than Police Commissionerate areas.	Every police station area.	The officer not below the rank of Inspector of the respective police station or the officer in charge of the Police Station.

The Director General of Police, all Commissioners of Police, all District Magistrates and all Superintendents of Police are instructed to publish the names, addresses and other details of the above authorities under their respective control for the respective areas; give wide publicity in the local newspapers, on local cable networks and on their respective websites and the website of the District Collectors, concerned Municipal Corporations and Municipal Councils. They are also instructed to make sure that the names of the above Authorities are displayed on the notice board of all Ward Offices of all Municipal Corporations/Municipal Councils.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

(S. J. Sovitkar)
Deputy Secretary, Government of Maharashtra

गृह विभाग (विशेष),
मंत्रालय, मुंबई, दिनांक १४ जुलै, २०१५.

<u>अधिसूचना</u>

क्रमांक डिआयएस ०९१०/प्र.क्र.४३४/वि.शा.१ ब :- महाराष्ट्र पोलीस अधिनियम, १९५१ च्या तरतुदींअंतर्गत ध्वनी प्रदुषण नियंत्रणाकरिता खालील अधिकाऱ्यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे :-

अ.क्र.	क्षेत्र	कार्यक्षेत्र	अधिकाऱ्याचे पदनाम
१.	महाराष्ट्र राज्यातील सर्व पोलीस आयुक्तालयाची क्षेत्रे	सर्व पोलीस स्टेशन क्षेत्र.	संबंधित पोलीस स्टेशनच्या पोलीस निरीक्षक दर्जापेक्षा कमी नसलेला अधिकारी.
२.	महाराष्ट्र राज्यातील सर्व पोलीस आयुक्तालये वगळून सर्व जिल्हा क्षेत्रे.	सर्व पोलीस स्टेशन क्षेत्र.	संबंधित पोलीस स्टेशनच्या पोलीस निरीक्षक दर्जापेक्षा कमी नसलेला अधिकारी किंवा पोलीस स्टेशनचा प्रभारी अधिकारी.

पोलीस महासंचालक, सर्व पोलीस आयुक्त, सर्व जिल्हादंडाधिकारी आणि सर्व पोलीस अधिक्षक यांना सूचना देण्यात येत आहेत की, त्यांनी वरील सर्व प्राधिकाऱ्यांची नावे, पत्ते व इतर तपशिलाबाबत स्थानिक वृत्तपत्रे, स्थानिक केबल नेटवर्क, त्यांच्या संकेतस्थळावर तसेच जिल्हाधिकारी व संबंधित महानगरपालिका आणि नगर परिषदांच्या संकेतस्थळावर प्रसिद्धी देण्यात यावी. त्यांना अशाही सूचना देण्यात येत आहेत की, वरील प्राधिकाऱ्यांची नावे सर्व महानगरपालिका / नगर परिषदा यांच्या वॉर्ड कार्यालयामधील सूचना फलकावर स्पष्टपणे दिसेल अशा पद्धतीने दर्शविण्यात यावीत.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(सु.ज.सोवितकर)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

State of Maharashtra.doc

क्रमांक डीआयएस/0910/प्र.क्र.434/वि.शा.1ब
महाराष्ट्र पोलीस अधिनियम, 1951 च्या तरतुदींअंतर्गत
ध्वनी प्रदुषन नियंत्रणाकरिता खालील अधिकाऱ्यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे.

अ. क्र.	कार्यक्षेत्र	नाव व पदनाम	मोबाईल क्रमांक	ई-मेल आयडी
1.	पो.स्टे. सिताबर्डी	पो.नि. श्री. एम. व्हि. नाईक	9423779953	sitabuildips.ngp@gmail.com
2.	पो.स्टे.अंबाझरी	पो.नि. श्री. बी. बी. खाडे	9870540500	ambazarips.ngp@gmail.com
3.	पो.स्टे. एमआयडीसी	पो.नि. श्री. व्हि. झेड. भोये	9870298870	midcps.ngp@gmail.com
4.	पो.स्टे. वाडी	पो.नि. श्री. एम. जी करपे	9823625124	wadips.ngp@gmail.com
5.	पो.स्टे. सोनेगांव	पो.नि. श्री. ऐ. एच. पवार	8108611400	sonegaonps.ngp@gmail.com
6.	पो.स्टे. प्रतापनगर	पो.नि. श्री. आर. बी. गिट्टे	9821232910	pratapnagarps.ngp@gmail.com
7.	पो.स्टे. सदर	पो.नि. श्री. आर. एम. बगवान	9967422361	sadarps.ngp@gmail.com
8.	पो.स्टे. गिट्टीखदान	पो.नि. श्री. ए. जी. त्रिपाठी	9823706297	gittikhadanps.ngp@gmail.com
9.	पो.स्टे. पांचपावली	पो.नि. श्री. आर. डी. निकम	7588971325	panchpaolips.ngp@gmail.com
10	पो.स्टे. जरीपटका	पो.नि. श्री. डी. खोबरागडे	9766445038	jaripatkaps.ngp@gmail.com
11	पो.स्टे. कोराडी	पो.नि. श्री. आर. एम. महल्ले	9923100013	koradips.ngp@gmail.com
12	पो.स्टे. कोतवाली	पो.नि. श्री. ए. आर. जगताप	9967913700	kotwalips.ngp@gmail.com
13	पो.स्टे. तहसील	पो.नि. श्री. एस. व्हि. खांडेकर	9923603054	tahsilps.ngp@gmail.com
14	पो.स्टे. गणेशपेठ	पो.नि. श्री. अशफाक. शेख	7798477222	ganeshpethps.ngp@gmail.com
15	पो.स्टे. लकडगंज	पो.नि. श्री. एस. बी. माने	9821514037	lakadganjps.ngp@gmail.com
16	पो.स्टे. कळमना	पो.नि. श्री. एस. एस. बोंडे	9823143528	kalamnaps.ngp@gmail.com
17	पो.स्टे. यशोदरा	पो.नि. श्री. जी. एम. मुज्जावर	9821629189	yahsodharaps.ngp@gmail.com
18	पो.स्टे. अजनी	पो.नि. श्री. एस. महाडीक	9011031840	ajnipst.ngp@gmail.com
19	पो.स्टे. धंतोली	पो.नि. श्री. आर. ए. माने	8128675050	dhantolips.ngp@gmail.com
20	पो.स्टे. इमामवाडा	पो.नि. श्री. एस. पी. तावडे	9594614151	imamwadaps.ngp@gmail.com
21	पो.स्टे. सक्करदरा	पो.नि. श्री. एच. पी. मुलानी	9764558887	sakkardaraps.ngp@gmail.com
22	पो.स्टे. हुडकेश्वर	पो.नि. श्री. आर. एस. पवार	9823555626	hudkeshwarps.ngp@gmail.com
23	पो.स्टे. नंदनवन	पो.नि. श्री. एस. पी. नंदनवार	9799089555	nandanwanps.ngp@gmail.com

Visit : www.nagpurpolice.info

उपरोक्त पोलीस निरीक्षक यांनी प्रतिसाद न दिल्यास प्राधिकृत करण्यात आलेले सहाय्यक पोलीस आयुक्त.

अ. क्र.	विभाग	पोलीस स्टेशन	नाव व पदनाम	मोबाईल क्रमांक	ई-मेल आयडी
1	सिताबर्डी	सिताबर्डी	स.पो.आ. श्री. मनवरे	9823161975	sitabuildiacp.ngp@gmail.com
		अंबाझरी			
	एम.आय.डी.सी.	एम.आय.डी.सी.	स.पो.आ. श्री. माने	9892406707	midcacp.ngp@gmail.com
		वाडी			
2	सोनेगाव	सोनेगाव	स.पो.आ. श्री. मनवरे	9823161975	acpsonegao@gmail.com
		प्रतापनगर			
3	पांचपावली	पांचपावली	स.पो.आ. श्री. दिपक डोले	9870494449	panchpaoliacp.ngp@gmail.com
		कोराडी			
		जरीपटका			
4	सदर	सदर	स.पो.आ. श्री. डी. जी. गवई	9403675909	sadaracp.ngp@gmail.com
		गिट्टीखदान			
5	लकडगंज	लकडगंज	स.पो.आ. श्री. भगत	9823226544	lakadganjacp.ngp@gmail.com
		कळमना			
		यशोधरा			
6	कोतवाली	कोतवाली	स.पो.आ. श्री. भगत	9823226544	kotwaliacp.ngp@gmail.com
		तहसील			
		गणेशपेठ			
7	अजनी	अजनी	स.पो.आ. श्री. बाबासाहेब बुधवंत	9823287716	acpajni.ngp@gmail.com
		धंतोली			
8	सक्करदरा	सक्करदरा	स.पो.आ. श्री. बाबासाहेब बुधवंत	9823287716	sakkardaraacp.ngp@gmail.com
		नंदनवन			
		हुडकेश्वर			

उपरोक्त सहाय्यक पोलीस आयुक्त यांनी प्रतिसाद न दिल्यास प्राधिकृत करण्यात आलेले पोलीस उपायुक्त.

अ.क्र.	परिमंडळ	पोलीस स्टेशन	नाव	मोबाईल क्रमांक	ई-मेल आयडी
	झोन 1	पो.स्टे. सिताबर्डी	पोलीस उपायुक्त श्री. शैलेश बलकवडे	9273041847	dcpz1.ngp@gmail.com or dcpz1.ngp@mahapolice.gov.in
		पो.स्टे.अंबाझरी			
		पो.स्टे. एमआयडीसी			
		पो.स्टे. वाडी			
		पो.स्टे. सोनगांव			
		पो.स्टे. प्रतापनगर			
	झोन 2	पो.स्टे. सदर	पोलीस उपायुक्त श्री. संजय लाटकर	9923028122	dcpzone2.ngp@gmail.com or dcpz2.ngp@mahapolice.gov.in
		पो.स्टे. गिट्टीखदान			
		पो.स्टे. पांचपावली			
		पो.स्टे. जरीपटका			
		पो.स्टे. कोराडी			
	झोन 3	पो.स्टे. कोतवाली	पोलीस उपायुक्त श्री. अभिनाश कुमार	9595259898	dcpz3.ngp@gmail.com or dcpz3.ngp@mahapolice.gov.in
		पो.स्टे. तहसील			
		पो.स्टे. गणेशपेठ			
		पो.स्टे. लकडगंज			
		पो.स्टे. कळमना			
		पो.स्टे. यशोदरा			
	झोन 4	पो.स्टे. अजनी	पोलीस उपायुक्त श्री. ईशु सिंधु	9923700960	dcpz4.ngp@gmail.com or dcpz4.ngp@mahapolice.gov.in
		पो.स्टे. धंतोली			
		पो.स्टे. इमामवाडा			
		पो.स्टे. सक्करदरा			
		पो.स्टे. हुडकेश्वर			
		पो.स्टे. नंदनवन			

जाहीर सूचना

* सर्व नागरीकांना सुचित करण्यात येते की, ध्वनी प्रदूषण(नियंत्रण व नियमन) नियम, २००० तसेच महाराष्ट्र पोलीस अधिनियम १९५१ अन्वये ध्वनी प्रदूषणाबाबत

दुरध्वणी क्रमांक १००

वर तक्रार करु शकतात. *

ध्वनी प्रदूषण(नियंत्रण व नियमन) नियम, २००० ची प्रभावी अंमलबजावणी करण्यासाठी नियुक्त केलेल्या प्राधिकरणांबाबत जाहीर सूचना

[illegible] याचिका क्र. [illegible] - डॉ. महेश बेडेकर विरुद्ध महाराष्ट्र शासन व इतर मध्ये [illegible] दिनांक [illegible] रोजीच्या [illegible] निर्देश दिले आहेत.

[illegible] विभाग, महाराष्ट्र शासन यांनी शासन निर्णय क्र. ध्वनीप्र-२००९/प्र.क्र.१५/तांक-१, दिनांक २१/०४/२००९ नुसार [illegible] विभागांच्या अधिपत्याखालील (नियंत्रण व नियमन)नियमन, २००० ची प्रभावी अंमलबजावणी करण्यासाठी [illegible] प्राधिकरणांची नियुक्ती करण्यात आली आहे.

Sr. No.	Officer/agency	Concerned Department	Department
1.	Police Commissioner or any other officer not below the rank of the Deputy Superintendent of Police designated for the maintenance of Ambient Air Quality Standards, as mention in Rule 2(c) of Noise Pollution(Regulation & Control) Rules, 2000	Home	The Police Authorities will be responsible for initiating further legal actions in respect of the violations.

* Citizen shall be entitled to lodge oral complaint about the breach of Noise Pollution Rules or Loud Speaker Rules framed in exercise of powers under Section 33 of the said Act of 1951 on telephone number **100.** *

ध्वनी प्रदूषण(नियंत्रण व नियमन) नियम, 2000 च्या कलम3(1) आणि 4(1)नूसार आवाजाच्या गुणवत्तेबाबतची मानके खालील प्रमाणे आहे.

Area Code	Category of Area/Zone	Limits in dB(A)leq*	
(A)	Industrial Area	75	70
(B)	Commercial Area	65	55
(C)	Residential Area	55	45
(D)	Silence Zone	50	40

महाराष्ट्र शासन

फोन नं. ०२२-२२७९४२०२
ई मेल-uddus34@gmail.com
न्यायालयीन प्रकरण / समय मर्यादा

क्र.याचिका-२०१५/संक्र ८७८ /नवि-३४
नगर विकास विभाग,
हुतात्मा राजगुरू चौक,
मादाम कामा मार्ग,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
दिनांक २२ जुलै, २०१५

3072 TE
22/7/2015

प्रति,
आयुक्त,
महानगरपालिका (सर्व)

विषय: जनहित याचिका क्रमांक १७३/२०१२ सोबत सिव्हिल ॲप्लिकेशन क्रमांक १२४ /२०१४ मध्ये मा. उच्च न्यायालयाने दिनांक १३ मार्च, २०१५ व दिनांक २४ जून, २०१५ रोजी दिलेल्या आदेशाची अंमलबजावणी करण्याबाबत.

संदर्भ: १) केंद्र शासनाच्या पर्यावरण मंत्रालयाचे ध्वनी प्रदूषण (नियमन व नियंत्रण) नियम, २००० दिनांक १४ फेब्रुवारी, २०००.
२) मा. उच्च न्यायालयाचे जनहित याचिका १७३/२०१० मधील दि. १३ मार्च २०१५ व दिनांक २४ जून, २०१५ रोजीचे आदेश.
3) शासन परिपत्रक, नगर विकास विभाग क्रमांक याचिका-२०१५/ सं.क्र.८७८ / नवि३४, दिनांक ०१/०७/२०१५
४) शासन परिपत्रक गृह विभाग क्रमांक: डिआयएस ०९१०/ प्र.क्र.४३४/ वि.शा.१ ब, दिनांक ०१ जुलै, २०१५.
५) शासन परिपत्रक, नगर विकास विभाग क्रमांक याचिका-२०१५/ सं.क्र.८७८(२) / नवि३४, दिनांक ०६/०७/२०१५

महोदय / महोदया

डॉ. महेश बेडेकर यांनी मा. उच्च न्यायालयात दाखल केलेल्या जनहित याचिका क्रमांक १७३/२०१२ सोबत सिव्हिल ॲप्लिकेशन क्रमांक १२४ /२०१४ मध्ये मा. उच्च न्यायालयाने दिनांक १३ मार्च, २०१५ व दिनांक २४ जून, २०१५ रोजी सविस्तर आदेश दिले आहेत.

२. मा. उच्च न्यायालयाचे सदर आदेशाच्या अनुषंगाने संदर्भातील अनुक्रमे ३ व ५ येथील दिनांक १ जुलै, २०१५ व दिनांक ६ जुलै, २०१५ च्या आदेशान्वये मा. उच्च न्यायालयाच्या आदेशाच्या अनुषंगाने कार्यवाही करण्यासाठीच्या सविस्तर सूचना निर्गमित करण्यात आल्या आहेत. त्यानुसार

राज्यातील सर्व महानगरपालिकांनी त्यांच्या क्षेत्रात ध्वनी प्रदुषण तक्रार निवारण प्रणाली प्रस्थापीत करून तक्रार नोंदविण्यासाठी टोल फ्री क्रमांक, एस.एम.एस सुविधा, ई-मेल इत्यादी सुविधा उपलब्ध करून द्यावयाची आहे.

३. या सुचनांनुसार आपल्या महानगरपालिकेअंतर्गत निर्माण केलेल्या तक्रार निवारण प्रणाली मध्ये ध्वनी प्रदूषण (नियमन व नियंत्रण) नियम, २००० दिनांक १४ फेब्रुवारी, २००० मधील नियम ७ नुसार या संदर्भातील तक्रार ज्या अधिकाऱ्याकडे करण्यात येणार आहे त्या अधिकाऱ्याचे नांव (मुख्य कार्यालयाच्या व वार्ड स्तरावरील), त्याचे पदनाम, तक्रार नोंदविण्यासाठीचा टोल फ्री क्रमांक, एस.एम.एस.क्रमांक, ई-मेलचा पत्ता इत्यादी माहिती शासनाकडे दिनांक २७ जुलै, २०१५ पर्यंत पाठविण्याची व्यवस्था करावी, हि विनंती.

आपला,

(सुधाकर ज्ञा. बोबडे)
अवर सचिव, नगर विकास विभाग